

**(T.C. Dışışleri Bakanlığı Afrika Koordinat6ru B6y6kelçi
Kenan Tepedelen'in 25-27 Kasım 2008 tarihlerinde TASAM tarafından İstanbul'da
düzenlenecek IV. Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'nde yapacağı konuşmanın
metnidir)**

Sayın Bakanlar, Sayın B6y6kelçiler,
Afrika'daki Bölgesel Ekonomik Toplulukların değerli temsilcileri,
Afrika'dan gelen diğer saygıdeğer misafirlerimiz,
Akademik camianın ve basının değerli mensupları,
Bayanlar ve Baylar,

Öncelikle, IV. Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'nin gerçekleşmesini sağlayan Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi'nin ve Merkez bünyesindeki Afrika Enstitüsü'nün değerli yöneticilerine teşekkür etmek istiyorum.

TASAM Kongreleri, Türk resmî kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve Afrika ülkelerinin temsilcilerinin biraraya gelerek, Türkiye-Afrika işbirliği ilişkileri hakkında kapsamlı görüş alışverişinde bulunmalarına imkân vermekte, ayrıca, Türk ve Afrika kamuoylarının bu ilişkilerin önem ve muhtevası konusunda bilgilendirilmesini sağlaması bakımından son derece yararlı bir işlevi yerine getirmektedir.

Bu yıl, IV. Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'nin ana konusunu teşkil eden "Afrika'daki Bölgesel Ekonomik Topluluklar" temasının seçimi kanımca çok isabetli olmuştur. Gerçekten, geçtiğimiz yıl Aralık ayında tertiplenen III. Kongre'den bu yana Türkiye-Afrika ilişkilerinde çok önemli gelişmeler meydana gelmiştir.

Ocak 2008'de Addis Ababa'da düzenlenen olağan Afrika Birliği Zirvesi'nde Teşkilât tarafından Türkiye'ye "Stratejik Ortak" sıfatı tanınmış, 18-21 Ağustos 2008 tarihlerinde ise İstanbul'da tarihî Türkiye-Afrika Devlet ve Hükümet Başkanları Konferansı gerçekleştirilmiştir.

Bugün gelinen noktada Türkiye olarak, esasen gayet yakın ilişkiler içerisinde olduğumuz ve nezdinde gözlemci statüsünü haiz bulunduğumuz Afrika Birliği'nin yanı sıra, Afrika'daki bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşları hakkında daha fazla bilgi edinmek ihtiyacını hissediyoruz.

Bu bakımdan, söz konusu kuruluşların değerli temsilcileri tarafından dün yapılan sunuşlar bizler için özellikle yararlı ve aydınlatıcı olmuştur. Bu suretle, Afrika'daki bölgesel ekonomik kuruluşların öncelikleri ve Türkiye'den beklentileri hakkında bilgi sahibi olduk.

Saygıdeğer katılımcılar,

Afrika'da faaliyet gösteren bölgesel ekonomik kuruluşlar Afrika kıtasının önce ekonomik, sonra da siyasî entegrasyonu sürecinde belirleyici bir rol oynayacaklardır. Bu noktada, Başkan Sayın Alpha Oumar Konare'nin şu veciz sözlerini zikretmeden edemeyeceğim:

“Afrika Birliği, Afrika Birliği Örgütü'nün tecrübelerinin, Afrika Ekonomik Topluluğu projesinin ve Afrika'daki Bölgesel Ekonomik Toplulukların ürünüdür.”

Bizim temennimiz, Afrika'daki bölgesel ekonomik toplulukların kısa ve orta vadede kendi aralarındaki entegrasyon sürecine de hız vermeleri ve bu suretle 1991 tarihli Abuja Antlaşması'nın öngördüğü Afrika Ekonomik Topluluğu projesinin hayata geçirilmesidir. Bu bakımdan, COMESA (Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı), EAC (Doğu Afrika Topluluğu) ve SADC'ın (Güney Afrika Kalkınma Topluluğu) 22 Ekim 2008 tarihinde Kampala'da kendi aralarında en kısa zamanda bir Serbest Ticaret Bölgesi ve bunu takiben Gümrük Birliği tesis etmek yolunda varmış oldukları mutabakattan memnunluk duyuyoruz.

Türkiye olarak, gerek Afrika'ya açılım politikamız, gerek Afrika ile olan stratejik ortaklığımız çerçevesinde önümüzdeki dönemde Afrika'daki bölgesel ekonomik topluluklar ile ilişkilerimizi geliştirmeyi tasarlamaktayız.

Bilindiği gibi, halen Abuja Büyükelçimiz 25 Mayıs 2005 tarihinden bu yana ECOWAS (Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu) nezdinde akredite bulunmaktadır.

Öte yandan, geçtiğimiz Haziran ayında yapılan IGAD (Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi) Zirvesi'nde varılan karar uyarınca Türkiye IGAD Uluslararası Ortaklar Forumu'na (IPF) dahil olmuştur.

Söz konusu iki bölgesel kuruluş dışındaki başlıca Afrika bölgesel ekonomik toplulukları ile de akreditasyon yoluyla kurumsal ilişkiler kurmamız, kuşkusuz çok yararlı olacaktır. Afrika'da yakın bir gelecekte açmayı tasarladığımız 10 yeni Büyükelçiliğin de devreye girmesiyle, akreditasyon prosedürünün ve karşılıklı iletişimin daha da kolaylaşacağını düşünüyoruz.

Potansiyel işbirliği alanları olarak, örneğin IGAD'ın özellikle ilgilendiği enerji ve ulaşım altyapısı ile CEEAC'ın (Orta Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu) ilgi alanına giren hidroelektrik enerji ve su gibi sahaları zikretmek mümkündür. Bu bağlamda, CEEAC'ın 16-22 Mart 2009 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenecek 5. Dünya Su Forumu'na katılmasından memnunluk duyacağımızı belirtmek isterim.

Değerli katılımcılar,

Şimdi biraz da Türkiye'nin Afrika'da faaliyet gösteren önemli bazı ihtisas kuruluşları ile ilişkilerinden söz edeceğim.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın dünyadaki beş bölgesel ekonomik komisyonundan birinin Afrika'da bulunduğu malûmdur. Merkezi Addis Ababa'da bulunan BM Afrika Ekonomik Komisyonu (UNECA), çok çeşitli bilgi üretme ve standardizasyon çalışmalarının yanı sıra, yayınladığı yıllık raporlarla Afrika'nın ekonomik ve sosyal kalkınmasının nabzını tutmaktadır. Türkiye, bu itibarla, önümüzdeki dönemde Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Komisyonu'nun faaliyetlerini daha yakından izleme gayreti içerisinde olacaktır.

Öte yandan, yine bilindiği gibi, Afrika'daki altyapı projelerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak arzusunda olan Türkiye, 18 Şubat 2008 tarihinde Afrika Kalkınma Bankası'na üyelik başvurusunda bulunmuş olup, ülkemiz, 14-15 Mayıs 2008 tarihlerinde Mozambik'te düzenlenen Afrika Kalkınma Bankası Governörler Kurulu'nun 43. yıllık toplantısında anılan Banka'ya bölge dışı 25. üye olarak kabul edilmiştir.

Türkiye'nin Afrika Kalkınma Bankası'na resmî üyeliğinin gerçekleşmesine yönelik hukukî düzenlemelerin tamamlanması ve AfKB Kuruluş Anlaşması'nın tarafımızca imzalanması için gerekli işlemlere başlanmıştır.

Saygıdeğer konuklar,

İlgili diğer kurumlarımızın benden sonra söz alacak değerli temsilcileri, sunuşlarında kuşkusuz çok yararlı bazı ilâve noktalara temas edeceklerdir.

Sözlerime burada nihayet verirken, IV. Kongre'nin başarılı sonuçlara ulaşması temennîsiyle Afrikalı dost ve misafirlerimize tekrar "Türkiye'ye hoşgeldiniz" diyor, TASAM yöneticilerini ve tüm katılımcıları saygı ile selamlıyorum.